

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	2022/2023 семестр :4
-----------------------------	---------------------------	-----------------------	-------	-------------------------------	-------------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Правові основи соціальної роботи
Циклова комісія	Фаховий коледж Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
Освітня програма	Соціальна робота
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 4 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: /- Самостійна робота: 60
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Форкош-Кордонець Габрієлла Олександрівна викладач farkas.kordonec.gabriella@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Основи права, Основи соціальної роботи
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Метою</i> викладання навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» є вивчення здобувачами початкового (молодшого бакалаврського) рівня вищої освіти законодавчої та нормативно-правової бази соціальної роботи, яка визначає правовий статус соціально-вразливих верств населення (діти, особи похилого віку, бездомні, особи з інвалідністю, безробітні, особи, звільнені з місць позбавлення волі) і спрямована на надання їм соціального захисту шляхом встановлення державних гарантій соціальної

підтримки, виплати матеріальної допомоги, пенсій та соціального обслуговування. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- проаналізувати стан законодавства в сфері соціальної роботи.
- ознайомити з міжнародними і національними законодавчими і нормативноправовими документами, законами, підзаконними актами, що відносяться до різних галузей права і можуть бути застосовані соціальним працівником в межах його компетенції.
- визначити категорії громадян, яким відповідно до чинного законодавства надається соціальна допомога і соціальне обслуговування.
- надати уявлення про систему соціального захисту населення в Україні.
- роз'яснити функції соціальних установ, що спрямовані на соціальний захист та реабілітацію громадян, які потребують соціальної допомоги.
- вміння самостійно робити узагальнюючі висновки щодо результатів своєї діяльності у сфері захисту прав дитини;
- вміння встановити на основі часткових способів загальні способи вирішення питань захисту дитини та її прав;
- вміння бачити і знаходити нестандартні способи вирішення завдань із захисту дитини та її прав;
- вміння оцінити, чи підходить загальновідоме до конкретних умов;
- вміння прогнозувати та передбачати наслідки своєї діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати :

- розрізняти структуру та організаційно-правові форми прав людини на соціальне забезпечення на соціальний захист, юридичні механізми їх забезпечення;
- аналізувати сучасні тенденції в сфері державного забезпечення соціальних прав;
- визначати рівень відповідності законодавства України стандартам у сфері соціального захисту;
- знати особливості діяльності закладів соціального захисту різних категорій населення;
- надавати своєчасну і повну юридичну консультацію населенню з правових та соціально-правових питань;

- знаходити і аналізувати необхідні нормативно-правові і підзаконні акти, враховувати зміни, доповнення, поправки до статей законів України, що забезпечують право на соціальний захист, соціальне забезпечення.

Студент повинен вміти:

- працювати з нормативно-правовою базою країни;
- розрізняти структуру та організаційно-правові форми прав людини на соціальне забезпечення на соціальний захист, юридичні механізми їх забезпечення
- Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі навчальні предмети: “соціальна робота”, «історія», «суспільствознавство», “основи права”, “правознавство”, “педагогіка”. Передумови для вивчення дисципліни: «Соціальна робота з різними групами клієнтів», «Соціальна педагогіка», «Психологія у соціальній роботі», «Теорія та технології соціальної роботи», «Основи юриспруденції трудової та пенсійної галузі права».

Навчальна дисципліна складається з 4 кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв’язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з’ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв’язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіє такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

II. Фахові: ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із Врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

Тематика дисципліни

Міжнародні правові джерела соціальної роботи. Національні правові джерела соціальної роботи. Система соціального захисту населення в Україні. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи. Соціально-правовий захист сімей. Соціальний захист безробітних. Правові основи захисту прав мігрантів. Пенсійна система України. Державні і професійні організації у соціальній роботі: проблема забезпечення основних державних соціальних прав і гарантій. Соціальне забезпечення різних категорій клієнтів як проблема соціальної роботи. Державний стандарт соціального обслуговування. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових документах. Правовий аспект регулювання призначення державних допомог сім'ям з дітьми. Правові основи соціального обслуговування бездомних осіб. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури. Практичний аспект соціального обслуговування як проблема правового поля соціальної роботи. Етичний кодекс соціального працівника у системі нормативно-правових актів у галузі соціальної роботи. Соціальне страхування: історія і теорія. Соціальна підтримка та захист сім'ї. Державні форми піклування про людей похилого віку.

	<p>Застосування позитивної лексики щодо осіб з обмеженими можливостями як проблема соціальної роботи. Державна підтримка бездомних осіб в Україні. ВІЛ інфіковані та хворі на СНІД як категорія клієнтів соціальної роботи. Законодавче забезпечення організації соціальної роботи закордоном.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання здійснюється в системі поточного, тематичного контролю знань.</p> <p>Поточне оцінювання студентів з основ права проводиться безпосередньо під час навчальних занять або за результатами виконання домашніх завдань, усних відповідей, письмових робіт тощо.</p> <p>Тематичному оцінюванню підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (самостійних, контрольних робіт) та навчальної активності студентів.</p> <p>Види контролю:</p> <p>поточне опитування та поточні письмові роботи; тематичні контрольні роботи; виконання та захист самостійних робіт.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум). Самостійна робота студента (підготовка доповідей і презентацій, письмовий аналіз творів, індивідуальні письмові роботи, опрацювання наукової літератури) – 20 балів. Тематична контрольна робота – 50 балів. Разом: 100 балів Екзамен (допуск у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів Технічне забезпечення: Classroom дисципліни</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література Основна Законодавчі акти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141. 2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – ст. 356. 3. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №25-26. – ст.131. 4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – ст. 205. 5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради

Української РСР. – 1984. - №51. – ст. 1122.

6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року №4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013. - №9-10, №11-12, №13. – ст.88.

7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – ст. 492.

8. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. – ст.446.

9. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. - № 30. – ст. 42.

10. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. - №

10. – ст. 70. 11. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08 липня 2011 р. // Відомості Верховної Ради. – 2012. - №16. – ст.146.

12. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» від 21 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 42. – ст. 213. 13. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05 лютого 1993 // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 16. – ст. 167.

14. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» від 17.13.01.2005 // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 6. – ст.147.

15. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 02 червня 2005. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 26. – ст.354. 16. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 01.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради. – 1999. – №1. – ст.2.

17. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №25. – ст. 283.

18. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 р. – Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 21. – ст.252.

19. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16 листопада 2000 р. // Відомості Верховної Ради – 2001. – № 1. – ст. 2.

20. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 02 червня 2005. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 26. – ст.354. 21. Закон

України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – №5.
Базова

Підручники

1. Основи соціально-правового захисту особистості : навчальний посібник / уклад. Г. В. Бондаренко. – 2-е вид., переробл. та доповн. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 108 с.;

2. Капська, А. Й. Соціальна робота : навч. посібник / А. Й. Капська. – К. : Слово, 2011. – 400 с.;

3. Ковчина І. Основи соціально-правового захисту особистості [Текст] : навч.- метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. "соціальний педагог" / [І. М. Ковчина] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - 296 с.

Допоміжна

1. Ковчина І. М. Актуальні проблеми соціально-правового захисту населення [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спеціалізації "Соціально- правовий захист населення" / І. М. Ковчина, М. В. Черненко, І. Ю. Радчук ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - 115 с.

2. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності соціальний педагог / за заг. ред. докт. філос. наук, проф. А. О. Ярошенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 297 с.

3. Карпачова Н.І Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні: Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. До 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини. – К., 2010. – 230 с.

4. Бурак В. Я. Питання самозахисту трудових прав і законних інтересів працівників у проекті Трудового кодексу./ В.Я. Бурак// Соціальне право України: науковий 18 збірник / Чернігівський державний технологічний університет. Українська асоціація фахівців трудового права. – Чернігів.: Чернігівський державний технологічний університет, 2013. - №4 – С. 72-82.

5. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія / В.О. Гончаров, С.М. Прилипка, Л.П. Шумна, О.М. Ярошенко; За наук. ред. проф. Ярошенка О.М. – Харків: Юрайт, 2012. – 312 с.